

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Cluster Fiscaliteit

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2018-0000139078

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

Datum 13 september 2018
Betreft schriftelijk overleg Tweede Kamer over herroepelijke
schenking en verhoogde vrijstelling schenkbelasting

Geachte voorzitter,

Tijdens een schriftelijk overleg van 11 juni 2018 heeft uw Kamer vragen gesteld over een brief van 9 april 2018 aan uw Kamer waarin ik uitleg heb gegeven over de toepassing van de verhoogde schenkvrijstelling schenkbelasting na herroeping van een schenking. Onderstaand treft u de antwoorden aan op de vragen uit het schriftelijk overleg.

De leden van de fractie van de VVD vragen hoe vaak de situatie zich voordoet die is beschreven in de brief van 9 april 2018. Het betreft een zeer specifieke situatie die zich naar mijn inschatting niet vaak zal voordoen. Ten eerste moet het gaan om een herroepelijke schenking. Een schenking kan alleen worden herroepen als de schenker bij het doen van de schenking de mogelijkheid tot herroeping uitdrukkelijk heeft bedongen. In de meeste gevallen zal de mogelijkheid tot herroeping niet zijn bedongen. Ten tweede betreft het een schenking waarvoor een beroep is gedaan op de eenmalig verhoogde vrijstelling schenkbelasting voor de eigen woning (hierna: EVV EW) die herroepen wordt door de schenker waarna dezelfde schenker opnieuw een schenking aan dezelfde persoon doet, waarbij dan de vraag opkomt of ter zake van die nieuwe schenking een beroep op de EVV EW kan worden gedaan. Ten derde moet de herroepelijke schenking zijn gedaan vóór 2017. Met ingang van 1 januari 2017 komen herroepelijke schenkingen niet meer in aanmerking voor een beroep op de EVV EW.

Deze leden vragen voorts of de regels duidelijk genoeg zijn voor Nederlandse belastingplichtigen en of er geen personen 'buiten de boot vallen'. De website van de Belastingdienst bevat informatie over de mogelijkheden voor een beroep op de EVV EW. Bijzondere situaties, zoals de bovenbeschreven situatie, kan een belastingplichtige ter beoordeling voorleggen aan de bevoegde inspecteur van de Belastingdienst.

De leden van de fractie van het CDA vragen of opnieuw gebruik kan worden gemaakt van de verhoogde vrijstelling indien de schenking wordt herroepen, omdat de koop van de woning door het kind dat de schenking had ontvangen, niet doorgaat. Als de schenking vóór 2017 herroepelijk is gedaan, bestond –

anders dan vanaf 1 januari 2017 - de mogelijkheid van een beroep op de EVV EW. Als de schenking is herroepen, kan op een later moment nogmaals een beroep worden gedaan op de EVV EW. De schenking moet dan voldoen aan de op dat tijdstip geldende voorwaarden voor een beroep op de vrijstelling. Als de herroeping en de hernieuwde schenking in overwegende mate zijn ingegeven door fiscale motieven, zal een hernieuwd beroep op de vrijstelling niet worden gehonoreerd. Daarvan is in dit geval evenwel geen sprake omdat de herroeping is ingegeven door het niet doorgaan van de koop. Ook de vraag van de leden van de fractie van de SP over het herroepen van een schenking, zonder een fiscaal motief, en de mogelijkheid om vervolgens wederom een beroep op de EVV EW te doen, is hiermee beantwoord.

Cluster Fiscaliteit

Ons kenmerk
2018-0000139078

De leden van de fractie van het CDA vragen tevens of de Belastingdienst makkelijk kan beoordelen of sprake is geweest van een fiscaal motief. De beoordeling hiervan vereist kennis van de omstandigheden waaronder de herroeping heeft plaatsgevonden en is daardoor op voorhand niet eenvoudig. Deze leden vragen voorts of ik kan aangeven tot welke complexiteit de mogelijkheid tot het herroepen van een schenking voor de uitvoering van de vrijstelling leidt en of ik heb overwogen om de vrijstelling te beperken tot onherroepelijke schenkingen. Met ingang van 1 januari 2017 zijn de regels voor een beroep op de EVV EW gewijzigd. Dit had o.a. te maken met de invoering van de mogelijkheid om de schenking ten behoeve van de eigen woning te spreiden over drie kalenderjaren. Juist met het oog op een betere uitvoerbaarheid van de regeling door de Belastingdienst geldt de EVV EW vanaf 1 januari 2017 niet meer voor herroepelijke schenkingen. Ook andere voorwaardelijke schenkingen kwalificeren niet meer voor een beroep op de EVV EW met uitzondering van de ontbindende voorwaarde dat de schenking voor de eigen woning vervalt voor zover niet wordt voldaan aan de voorwaarden die gelden voor toepassing van de EVV EW. Deze voorwaarde moet schriftelijk zijn vastgelegd. Voor de situatie dat een schenking op basis van zo'n ontbindende voorwaarde volledig ontbonden is, acht ik het redelijk dat een beroep op de EVV EW voor een latere schenking voor de eigen woning door dezelfde schenker aan dezelfde begiftigde wordt gehonoreerd, mits uiteraard aan de dan geldende voorwaarden voor de vrijstelling wordt voldaan.

De leden van de fractie van het CDA noemen de situatie dat een ouder ten behoeve van de eigen woning een schenking heeft gedaan van € 100.000 maar er vervolgens achter komt dat in dat jaar slechts een vrijstelling van € 50.000 geldt en de schenking om die reden volledig herroept. Ik wijs erop dat een herroepelijke schenking ook partieel herroepen kan worden, zodat de schenking ook voor € 50.000 herroepen kan worden en voor € 50.000 in stand blijft. Bovendien zou de schenker er ook voor kunnen kiezen om de schenking geheel in stand te laten. In dat geval zal het bedrag waarmee de schenking de vrijstelling te boven gaat, belast worden met 10% schenkbelasting, hetgeen in overeenstemming is met de regels die gelden voor de heffing van schenkbelasting. Overigens zal deze situatie zich thans niet voordoen omdat de EVV EW met ingang van het jaar 2017 € 100.000 bedraagt (in 2018: € 100.800) en het niet een tijdelijke verhoging van de vrijstelling betreft.

Het herroepelijk maken van een schenking en het herroepen van een dergelijke schenking, deze leden vragen daarnaar, kan zonder tussenkomst van een notaris. Het herroepelijk maken van een schenking zal doorgaans weloverwogen gebeuren omdat het om een bijzondere voorwaarde gaat die onzekerheid teweegbrengt bij de begiftigde, zeker als het gaat om een puur potestatieve herroepingsmogelijkheid (d.w.z. dat de mogelijkheid tot herroeping volledig afhankelijk is van de wil van de schenker). Ook het herroepen van een schenking zal berusten op een doordachte keuze van de schenker.

Cluster Fiscaliteit

Ons kenmerk
2018-0000139078

De leden van de fractie van het CDA vragen zich voorts af of de herroeping van een schenking ongedaan gemaakt kan worden door de schenker. Het antwoord op deze vraag vereist een civielrechtelijke beoordeling waarbij de omstandigheden waaronder de herroeping heeft plaatsgevonden van belang kunnen zijn. Mogelijk heeft de schenker gedwaald bij de herroeping van de schenking. De situatie dat een schenker zijn schenking herroept én vervolgens de herroeping ongedaan wenst te maken, zal naar mijn inschatting echter nauwelijks voorkomen. Indien ongedaanmaking van de herroeping niet mogelijk is, staat het de schenker overigens vrij om een nieuwe schenking te doen teneinde materieel gezien tot een vergelijkbaar resultaat te komen.

Hoogachtend,

Staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel